

Motioner till Vänsterpartiets Årskongressen 2020 rörande Landsbygd och Miljö.

Förslaget berör kapitlen Ett parti på ekologiskt grund, Gemensamt ägande och demokrati, Hela landet måste få leva, Klimat-kampen och inkluderar ett nytt kapitel med titeln Skog, mark och vatten för alla.

Programförslaget innehåller praktiskt taget ingenting om åtgärder för att förbättra vår miljö och texten rörande Landsbygdsfrågor är otillräcklig. Eftersom miljö-frågorna i hög grad berör bl.a. skogsbruk, jordbruk och fiske finns dessutom en stark koppling mellan miljö-frågor och landsbygdsfrågor som vi vill utveckla.

Vi har valt att hantera landsbygd och miljö i 2 skilda kapitel eftersom det redan finns ett förslag till landsbygdsprogram.

Se vidare motivering under de olika kapitlen.

Miljökampen – Skog, mark, luft och vatten

Miljökampen utgör jämte klimatkampen dagens största problem. Klimatfrågan är överordnad alla övriga problem eftersom vår överlevnad på sikt förutsätter att temperatur-höjningen begränsas till under 3 grader. Det är därför bra att denna fråga hanteras separat.

Det är däremot en stor brist att den traditionella miljöfrågan (biologisk mångfald, ren luft, rent vatten och bevarade markekosystem) helt försvunnit i förslaget till parti-program. Som det nu ser ut saknar vi helt ett miljö-politiskt program och mål för vår verksamhet. Det är inte acceptabelt.

Dagens miljöproblem beror i första hand på negativa effekter av skogsbruk, jordbruk, fiske och mineral-utvinning liksom på bristande rening från tätorter och bebyggelse i övrigt. Det är viktigt att vi har ett tydligt program för hur dessa problem ska lösas.

Vi yrkar

att denna i huvudsak nya text inkluderas i parti-programmet;

Trots betydande insatser utgör miljön i Sverige fortfarande ett stort problem med dålig luft i många städer, minskande biologisk mångfald i marker och vatten och övergödning och höga gifthalter i delar av Östersjön och vissa sjöar. Detta orsakas till största delen av gamla eller pågående verksamheter och kan till stor del lösas nationellt utifrån Vänsterpartiets generella krav. Jordbruk, skogsbruk, fiske och gruvnäring utgör jämte vattenkraften de största nu aktuella problem och måste miljö-anpassas utifrån gällande lagar.

Den minskande biologiska mångfalden måste återskapas genom hållbart brukande i våra areella näringar och genom att minst 17 % av mark- och vattenområden skyddas från all påverkan. Vänsterpartiet vill utveckla ett ekologiskt, cirkulärt jordbruk så långt möjligt baserat på naturgödsel och en anpassad djurhållning med minimal giftanvändning och näringsläckage och med största möjliga kol-lagring. Kunskapen om hur detta sker måste utvecklas.

Inom skogsbruket stödjer Vänsterpartiet en successiv övergång till hyggesfritt, hållbart brukande baserat på ökad andel lövskog och olik-åldrade skogs-skiften, vilket ger ökad klimatnytta, bevarad biologisk mångfald, skogsbete på lämpliga områden och full tillgänglighet för allmänheten. Fiske måste ske med selektiva redskap och följa den vetenskapliga rådgivningen. Kustfiske med lokal förädling ska ges företräde och handel med fiskekvoter ska avvecklas. Fiskodling ska enbart ske i cirkulerande system utan förorening av vatten.

Arbetet med att restaurera giftdeponier och fysiska skador i främst vatten måste intensifieras samtidigt som all äldre vattenkraft miljöprövas med krav på tillräcklig

vattenföring och fauna-passager baserat på Miljö-balkens krav. Detta förutsätter också att dagens problem med bl.a. vitamin-brist hos fisk- och sjöfågel löses och åtgärdas. Arbetet med att restaurera Östersjön måste påskyndas genom bl.a. internationellt arbete för att syresätta bottenvattnet och därigenom förhindra dagens närsalt-läckage. Kravet på God Ekologisk Status i alla vatten förutsätter ökad rening i våra avloppsreningsverk, tillräcklig rening av allt vatten från enskilda fastigheter och full rening av allt dagvatten.

Luften i stadsmiljön måste förbättras genom ökad kollektiv-trafik och minskad bilism med stopp för nya stadsnära motorleder. Luftkvalitén i existerande och beslutade tunnlar måste förbättras väsentligt så att också allergiker och hjärt- och kärlkänsliga personer kan utnyttja dem. Tillräckliga grön- och vattenområden måste bevaras i städernas centrala områden.

Stycket med radnummer 849-857 under Klimatkampen bör förändras eftersom begreppet "djur-industrin" är alldeles för svepande och otydligt. Fågel- och svinproduktionen har en liten klimatpåverkan och producerar kött till ett lågt pris överkomligt för alla inkomst-grupper. De utgör också en viktig del av landsbygdens försörjningsbas. Självfallet ska denna verksamhet bedrivas med högsta möjliga etiska krav.

Det är fel att köttproduktion leder till större klimatpåverkan i Sverige än produktion av vegetabilier. All odling förutsätter gödsling och ekologiskt jordbruk förutsätter ökad tillgång på naturgödsel – inte tvärtom. Alternativet till naturgödsel är konstgödsel som leder till stora utsläpp av lustgas (motsvarande metan-utsläpp från nötboskap). Odling av produkter för grüngödsling leder till minskad produktion totalt sett och kräver i sin tur mer gödsling och är därför ingen lösning. Produktion av kött och vegetabilier kompletterar varandra.

*Vi yrkar därför
att stycket ersätts nedanstående text*

Människan har ett särskilt ansvar för djurs livsvillkor och förutsättningar. All djurhållning ska utgå från att djur är kännande varelser. Långa djurtransporter och onödiga djurförsök ska avskaffas och pälsindustrin avvecklas **och berörda regioner kompenseras**. Överkonsumtion av kött måste förändras till en mer energieffektiv matkonsumtion baserad på en ökad andel vegetabiliska **och ekologiska** produkter.

604 Hela landet måste få leva

Vänsterpartiet hade en gång en stark ställning på landsbygden från Norrland till Skåne. I Kalmar län – ett eftersatt och ganska utpräglat landsbygdsområde – hade vi för 2 mandat. Nu har vi inget. Detta beror på flera faktorer men i grunden handlar det om ett bristande intresse från vår sida och avsaknad av konkreta förslag på åtgärder vad gäller frågor som sjukvård och kommunikationer på landsbygden men frågor som vatten och fiske, skogsbruk, jordbruk och mineral-utvinning. Det är glädjande att Vänsterpartiet genom det nya Strategi-dokumentet nu lyfter upp Landsbygdsfrågorna, men då är det också nödvändigt att vi blir mer konkreta i vår politik.

De verksamheter som landsbygden traditionellt förknippas med som skogsbruk, jordbruk, vattenanvändning och fiske är också de verksamheter som idag är mest miljöförstörande i form av gift- och närsaltläckage och skador på biologisk mångfald. Program-förslaget saknar helt ett kapitel om miljö och vi har därför valt att föreslå ett särskilt kapitel om miljö, där dessa frågor tas upp.

Vi föreslår ett omarbetat kapitel under rubriken ”Hela landet måste få leva” där tillägg markeras med fet stil.

Vi föreslår;

Yrkande stycke 606-612 genom införande av texten nedan (ny text fetmarkerad)

För Vänsterpartiet är arbetet för ett Sverige som håller ihop en **grundläggande** fråga. Under de senaste decenniernas marknadsliberala utveckling har klyftorna mellan land och stad ökat. Detta har ^{SEP}sin grund i en ekonomisk urbaniseringsprocess som förstärkts av politiska beslut. Eftersom ekonomiska resurser är ojämnt fördelade också geografiskt innebär **sänkta** skatter för höginkomsttagare och samhällslivets **kommersialisering** att staden gynnas på landsbygdens bekostnad. ^{SEP}

Yrkande stycke 614-619 genom införande av texten nedan (ny text fetmarkerad)

Landsbygden utgör basen för landets mat-konsumtion, dricksvatten-försörjning, skogs- och råvaruindustri liksom för friluftsliv och besöksnäring. Ett hållbart och rättvist nyttjande är en förutsättning för en god miljö för människor både i stad och på land. En fungerande landsbygd är därför nödvändig också för staden. Inte bara landsbygden utan också städerna förorter utarmas. Storstäderna är segregerade och handel och samhällstjänster koncentreras till innerstäder och kommersiella center. Detta försämrar tillgången på samhällsservice och leder till ineffektiva och tidsödande transporter av varor och människor som försämrar klimatet. Sammantaget agerar Vänsterpartiet agerar för en fysisk och samhällelig planering och regionalpolitik där landsbygd, förorter och centrala stadsområden integreras på ett rättvist och jämnt sätt.

Yrkande stycke 621-628 genom införande av texten nedan (ny text fetmarkerad)

Ojämligheten mellan stad och landsbygd behöver mötas med **en statlig investeringspolitik för ett klimat- och miljöanpassat jordbruk, skogsbruk och fiske och utökad hållbar industriverksamhet. Vidare behövs en aktiv politik** för att utöka både privat och offentlig service på landsbygden. **Den senare bör omfatta hela landet och genom lokal samordning och integrering ges ökat öppethållande. Med** En ekonomisk politik som ökar den sociala jämligheten **och den ekonomisk omfördelningen** mellan kommuner och regioner stärks landsbygdens möjligheter till utveckling. Vänsterpartiet **vill utöka** tillgången till skolor, primärvård, offentliga myndigheter **och bibliotek med samlingslokaler liksom till kollektiv- och beställningstrafik** också utanför städerna. Vänsterpartiet **vill också genom utökat bostadsbyggande skapa billigare alternativ till dyra bostäder i staden.**

Klimat-förändringen och behovet av anpassning.

Klimat-förändringen kommer att leda till stora förändringar av land och vatten och kräver därför omfattande anpassningsåtgärder. Många befintliga installationer, byggnader och infra-struktur måste förändras och åtgärder måste vidtas för att begränsa effekterna av höjd temperatur, mera nederbörd och värre stormar. Detta kommer att kräva omfattande prioriteringar med avseende på både resurser och tid.

Yrkande att nedanstående text förs till kapitlet "Klimat-kampen".

Klimatförändringen påverkar förutsättningarna för miljön på land och i vatten och påverkar direkt jord- och skogsbruk samt fiske. Vänsterpartiet vill att det tillsätts en nationell vetenskapligt baserad kommission för att ge konkreta förslag på de förändringar i nyttjande som kommer att bli nödvändigt.

Kommissionen behöver också analysera bl.a. behovet av grön- och vattenområden i centrala stadsområden och fastställa gränsen för byggande vid inlandsvatten och i kustområden. Landets färskvatten-försörjning måste kartläggas och samordnas med tanke på att Mälaren, som är vattentäkt för snart 1/3 av landets befolkning, kommer att bli en havsvik inom överskådlig tid, samtidigt som alternativet Vättern hotas av allvarlig förorening. Skogen utgör den i särklass största potentialen för lagring av kol. Enbart de 17 % av landets totala skogar som vi internationellt förbundet oss att skydda från avverkning tar upp lika mycket kol som 75 % av dagens totala utsläpp. Dessa löften bör därför snarast uppfyllas.

Förslag till ändringar i kapitlet ”Ett parti på ekologisk grund”

Yrkande rad 286; tillägg ”klimat”;

Den samtida **klimat- och** miljöproblematiken har..... [L]
[SEP]

Yrkande rad 288; tillägg ”klimat” och en begränsning av textens innebörd genom tillägg av ordet ”enbart”

Klimat- och Miljöförstörelsen är idag inte **enbart** en fråga om oavsedda konsekvenser av produktionen, utan

Yrkande rad 291; tillägg ”problemen” – har sannolikt fallit bort i texten;

De mest akuta **problemen** – klimatförändringarna, förlust av biologisk mångfald och ohållbar..... [L]
[SEP]

Yrkande rad 292; tillägg ”vatten”

land- **och vatten** användning – sker parallellt men förstärker varandra.

Yrkande rad 299; tillägg ”styrda”- sannolikt bortfall i texten;

Klimat och miljö är politiskt **styrda** – maktstrukturer och den imperialistiska maktordningen..... [L]
[SEP]

Yrkande rad 30;3 tillägg ”klimat”

Den rika världens arbets-, **klimat** och miljöbelastning har förskjutits till andras miljöutrymme..... [L]
[SEP]

Yrkande rad 318-319; Andra meningen i stycket tas bort då den är obegriplig och obehövlig;

Yrkande rad 321-322; Styckets andra mening (”Det är inte i första hand.....”) tas bort och ersätts med nedanstående text. Ursprunglig text är felaktig då klimatförändringen och dess effekter är den helt grundläggande faktorn i sammanhanget.

Ersätts med; **Temperaturförhöjningar, ökenutbredning, extremt väder och en stigande havsnivå drabbar hela världen.**

Styckets andra mening ändras till; **Även** de sociala relationerna och fördelningen [L]
[SEP]av makt och resurser kommer att förändras.

Yrkande rad 328-330. Väststånd i traditionell mening kan stå i motsats till klimat-omställningen. Innehållet behöver därför förtydligas enligt nedan.

Första meningen i stycket tas bort och ersätts med

.....när allt fler aspekter i vår tillvaro gjorts till varor på en marknad **ökar den materiella konsumtionen.**

Yrkande rad 330-332. Meningen "Genom att" ersätts med meningen (motivering se ovan rad 328);

Genom att bygga ut gemensamma samhällstjänster kan vi omdefiniera personligt väststånd till att **inkludera** offentlig välfärd som kan garantera en mer fri och hållbar tillvaro för alla.

557 Gemensamt ägande och ekonomisk demokrati.

Vattenfrågor och klimat måste inkluderas i texterna.

Yrkande rad 565 -567; Tillägg av ordet "vatten" i andra meningen "Särskilt betydelsefullt....."

.....energiförsörjning, **vatten** och välfärd.

Yrkande rad 569; Tillägg av meningen nedan för att garantera strandskyddet.

Allmänhetens tillträde till vattennära områden måste garanteras.

Yrkande rad 592; Tillägg sist i meningen "Den kollektiva kapital-bildningen...." med

.....hållbart samhälle **utan utsläpp av klimatgaser.**

Allmän Motion

Ett nytt landsbygdspolitiskt program

Landsbygden inklusive glesbygden i Sverige fortsätter att avfolkas. Detta beror i grunden på att dagens kapitalistiska ekonomiska politik med krav på lönsamhet i varje led leder till en successiv koncentration av näringsliv och boende, vilket i sin tur påverkar kommunikationer och service. I väntan på en helt ny ekonomisk politik byggd på rättvisa och solidaritet krävs kraftfulla åtgärder för att påbörja en uppbyggnad av landsbygdens ekonomiska förutsättningar och livsbetingelser.

Landsbygdens självskrivna ekonomiska bas utgörs av skogsbruk, jordbruk, vattenkraft och fiske, vars bedrivande till stor del är orsaken till de flesta av dagens miljöproblem som giftutsläpp och näringsläckage. Ett program för landsbygden måste därför också inkludera åtgärder för att skapa ett verkligt hållbart nyttjande av alla areella näringar och ett ökat återförande av vinster till landsbygden från näringar vars överskott idag går landsbygden förbi.

Livet på landsbygden skiljer sig på många sätt väsentligt från livet i en storstad. Friluftsliv, jakt och fiske spelar socialt sett stor roll och närheten till jordbruk, skog och skogsbruk präglar ofta matvanor och fritid. Förståelsen för behovet av ekologiskt jordbruk med natur-gödsel och annan verksamhet baserad på en balanserad etiskt försvarbar djurhållning är stor. Ur klimatsynpunkt är landsbygden central. Ett hyggesfritt skogsbruk lagrar dubbelt så mycket kol som dagens skogsbruk och ur klimatsynpunkt spelar djurhållning ingen roll eftersom både naturgödsel (via nötboskap) och konstgödsel (via markprocesser) bidrar med klimatgaser till atmosfären.

Dagens storstäder har idag stora problem p.g.a. ökande trafik, dålig luft, brist på allmänna utrymmen och mycket höga bostadspriser. Detta trots att klimat-förändringen kräver mera grönområden och mera vatten för att skapa ett drägligt lokal-klimat. Det snabbaste och mest realistiska sättet att skapa ett bra liv med låga bostadskostnader är att bosätta sig utanför storstäderna. Detta förutsätter emellertid att landsbygdens infrastruktur förbättras radikalt och att arbetsmöjligheterna ökar väsentligt. För detta krävs en helt ny och mycket tydligare politik från Vänsterpartiets sida med konkreta förslag på åtgärder vad gäller infrastruktur, offentlig och privat service och areella näringar inklusive mineral-utvinning och vatten-politik.

Vänsterpartiet var en gång starkt representerad på landsbygden, vilket inte är fallet idag. Istället ökar SD:s framgångar bl.a. beroende på att väljare som tidigare röstat på V inte gör det idag. Delvis beror detta säkert på att befolkningsunderlaget förändrats ur socio-ekonomisk synpunkt, men delvis också på att Vänsterpartiets landsbygdspolitik inte lever upp till väljarnas krav. Detta beror enligt vår mening på att vi inte tydliggjort problem som landsbygden idag drabbas av och att Vänsterpartiet inte redovisat hur dessa problem ska lösas. Detta har skapat en brist på förståelse mellan vänsterpartister på landet och i stan. Det är nu dags att göra åtgärda detta och göra Vänsterpartiet till ett reellt alternativ också på landsbygden.

Vårt nya strategi-dokument lyfter fram landsbygdsfrågorna som ett prioriterat område. Det tycker vi är bra men det förutsätter att vi också har en konkret politik att verka för.

Vi yrkar därför att

Årskongressen beslutar att tillsätta en allsidigt sammansatt arbetsgrupp med representanter med kunskap om landsbygdsfrågor från landets olika delar för att ta fram ett konkret handlingsprogram för landsbygdens och glesbygdens utveckling som inkluderar inte bara infrastruktur och samhällelig och privat service utan också skogsbruk, jordbruk, fiske, vatten och dess nyttjande samt mineralutvinning och annan markpåverkan. Förslaget ska antas av Kongressen 2022 eller annat nationellt, beslutande möte i tid för nästa val.